

ském právním předpise (na př. podle § 5 nařízení o zavedení německého leteckého práva v Protektorátu z 26. dubna 1939).

Z uvedeného je patrné, že problém derogace právních předpisů, platných v Čechách a na Moravě, ukládá jejich evidenci velmi těžký úkol, jehož obtížnost vzrůstá takřka každým dnem.

L. S.

Platnost říšských norem na území Protektorátu.

V úvodu ku spisku Dr. T. Pumpra »Rejstřík německých právních norem« vyslovuje Dr. J. Hoffmann názor, že platnost říšských předpisů v Protektorátu bývá vyjádřena nepřímým použitím slov »p r o ú z e m í V e l k o n ě m e c k é ř í š e« v promulgovaném předpisu. Má-li tím být řečeno, že každá právní norma, obsahující odkaz tohoto znění, platí již z toho důvodu na území Protektorátu, jde o názor, jehož nesprávnost vysvítá na příkl. z nařízení z 1. září 1939 o opatřeních v oboru občanského řízení sporného, exekuce, konkursu a občanského práva, Ř. z. I/39, str. 1656, pozměněného nařízením o dalších opatřeních v oboru práva exekučního z 31. října 1939, Ř. z. I/39, str. 2139. Že tato nařízení neplatí na území Protektorátu, pokud tento vykonává svá výsostná práva vlastními soudními orgány (čl. 3 výnosu Vůdce a říšského kancléře z 16. března 1939, č. 75/39 Sb. z. a n.), plyne z těchto úvah:

Jde o právní předpisy Říše, které ve smyslu nařízení ze dne 3. dubna 1939, Ř. z. I, str. 704 mají pro území Protektorátu Čechy a Morava jen tenkrát platnost, je-li tak výslovně stanoveno anebo vyplývá-li to z jejich obsahu. U citovaných nařízení ani prvý ani druhý předpoklad však dán není. Výslovného odkazu, že by naří-

zení ta platila pro území Protektorátu jejich text neobsahuje. Že by pak platila pro obvod ten již podle svého obsahu, dovoditi nelze. Jde tu o mimořádná opatření, vyvolaná válečným stavem Říše ve prospěch osob jednak přímo postižených mimořádnými poměry (odst. 1 a 2 nařízení) jednak i ve prospěch ostatních příslušníků Říše, stavem válečným sice bezprostředně nepostižených, kteří ale přes to v kriticky vážné době zvýšené ochrany zákona nezbytně potřebují (čl. 3 až 9 nařízení). Pokud se pak prvých týče, jde o příslušníky branné moci a osoby, které jsou v důsledku politických událostí nuceny konati službu nebo zdržovati se mimo své řádné bydliště nebo které upadly jako vojini nebo rukojmí do zajetí. Že tato opatření nevztahují se na státní příslušníky Protektorátu Čechy a Morava, kteří nekonajíce ve smyslu čl. 7 nařízení Vůdce a říšského kancléře z 16. března 1939 vojenskou službu v říšské branné moci, válečnými událostmi přímo postiženi nejsou, jest zřejmo. Vzhledem k tomu pak, že u nařízení ze dne 1. září 1939 jedná se o nařízení souhrnné a jednotné, nutno míti za to, že na příslušníky Protektorátu nevztahují se ani ostatní články citovaného nařízení a sice čl. 3 až 9, obzvláště když nepřímé postižení válečnými událostmi může u nich přicházeti v úvahu jen v daleko menší míře než u příslušníků říšskoněmeckých a když ochrana příslušníků Protektorátu před následky mimořádných událostí vhodným a účelným způsobem byla již předsevzata předpisy autonomními, vydanými na ochranu určitého okruhu osob potřebných a když ochrana ta v případě potřeby dalšími autonomními předpisy po případě nadále může být poskytována nebo rozšířena.

Správnost těchto vývodů vyplývá ze skutečnosti, že teprve nařízením

vlády Protektorátu Čechy a Morava ze dne 14. prosince 1939, č. 14 Sb. z 10. února 1940 byly vydány obdobné autonomní předpisy na ochranu válečnými událostmi postižených příslušníků Protektorátu.

Frydrych.

O právu pronajimatele k věcem nájemcem vneseným podle § 1101 obč. zák.

V poslední době často docházelo k žalobám o zaplacení dlužného nájemného, spojeným s návrhem na zájemné popsání nájemcových svršků. Poněvadž žaloby o zaplacení nájemného týkaly se větších částek, vyskytly se v praxi častěji pochybnosti, zda a do jaké míry jest pronajimatel oprávněn zadržovati vnesené svršky nájemcovy. Šlo pak hlavně o výklad § 1101 obč. zák.

Zákon normuje nejprve v odstavci prvním, že zákonné zástavní právo k vnesenému zařízení a svrškům nájemcovým nebo členům jeho rodiny, žijícím s ním ve společné domácnosti — pokud nejsou vyloučeny z exekuce — vzniká vnesením a zaniká odstraněním.

Další odstavec § 1101 obč. zák. pak zní: »Stěhuje-li se nájemce nebo zavlékají-li se (před tím) věci, ač nájemné není zajištěno, může pronájemce věci zadržeti na vlastní nebezpečí, musí však do tří dnů zažádati za zájemné popsání, nebo věci vydati«.

Logickým rozbořem tohoto odstavce dospějeme k závěru, že zákon propůjčuje pronajimateli určité právo, aby po určité dobu bez soudního zákroku věci zadržoval a to na vlastní nebezpečí. Jde tedy zřejmě o připuštěnou svépomoc (srovnej též znění § 19 obč. zák.), avšak časově ohraničenou, kteráž by jinak nebyla přípustnou, poněvadž odporuje podstatě spořádaného právního státu.

Dojde-li však k soudnímu zákroku, zájemnému popsání, pomíjí tím zajisté právo svépomoci, jež zde jest povoleno zřejmě proto, že by soudní pomoc mohla přijíti pozdě. Dalším logickým důsledkem pak jest, že o tom, zda pronájemce má i po provedení zájemného popsání právo *invecta et illata zadržovati*, rozhoduje jen právní povaha dotyčného zájemného popsání, kterou dlužno si ujasniti. Zájemné popsání opírá se o ustanovení dvorského dekretu ze dne 5. XI. 1819, čís. 1621 Sb. z. s., o zájemném popsání svršků k zajištění nájemného nebo pachtovného, který byl ponechán v platnosti čl. XIII uvoz. zák. k ex. ř., ovšem s určitým omezením (že zákonné zástavní právo pronajimatelovo se nevztahuje na svršky, které jsou vyňaty ze zabavení).

Z cit. dvorského dekretu lze s bezpečností pouze dovoditi, že zájemné popsání jest přípustným, je-li podána žaloba o činži neb po podání této žaloby. Dlužno tedy povolití toto zájemné popsání již při zahájení rozepře, tedy ještě dříve, než nájemní pohledávka se stane vykonatelnou. Jde proto o zatímní opatření (§ 378 ex. ř.) a nikoliv o zajišťovací exekuci (§ 370 ex. ř.).

Dvorský dekret sice dále uvádí, že zájemným popsáním má býti chráněno a zabezpečeno zákonné právo pronajimatelovo jmenovitě proti nebezpečí zavlčení vnesených svršků. Poněvadž však jasně nestanoví, jakým způsobem má tato ochrana býti uskutečněna a ani svépomoc výslovně nepřipouští, dlužno tuto mezeru doplniti předpisy exekučních řádů o prozatímních opatřeních, jimiž byla ustanovení dvorského dekretu převzata. Ostatně i kdyby snad bylo lze z tohoto dvorského dekretu vyvozovati jakýkoliv způsob ochrany práva pronajimatelova, byla by tato derogována novějšími předpisy exekučních řádů.

Ustanovení o prozatímních opatřeních platí také v případech, kdy jest žádáno o zájemné popsání před podáním žaloby o dlužné nájemné nebo pachtovné, neboť dvorský dekret neobsahuje v tomto směru žádných předpisů.